

UNA FORMA COMUNA DE TOTA LA LENGA D'OC

Miquèu AUDOIER

ABSTRACT

Audioier says that just one norm for the Occitan- romance diasystem, or Oc language, will be better than the situation we have at present, because, with only one standard will be easier to avoid the influences of de Spanis and French languages. He also says that this standard will be better for Gascons, and calls everibody to begin the commun work.

Un occitanista que legís pel primièr cop la revista PARAULA D'OC sap pas çò que deu far: o se regaudir que de catalans (perqué sèm acostumats nosautres a classar los valencians dins los catalans) se considèren membres de la granda familha d'òc, o s'imaginar qu'a pas a far qu'amb un gropuscul sense influéncia, o pièger, una manòbra de diversion, anticatalana.

Los occitanistas acceptam que lo pòble catalan se vòlga un pòble diferent, mas aquò empacha pas un sentiment d'apartenéncia, mai o mens amagat, mai o mens reconegut. Una remèrca, d'aquí entre aquí, fa devinar que per X o Y, los catalans son, al fons, d'occitans separats, perduts. Aquela remèrca, jamai la fariá pas davant un catalan, pas atal.

Aquò se compren: quand legiguèri (ara, parli pas que de ieu) lo projècte d'"unificació dels parlars d'Oc" d'Euphemia Llorente (o Michel Ventura Balanyà) e las "Bases per una neokoiné occitano-romànica" d'Artur Penella i Ramon, compreguèri que, aquí, de catalans avián fach çò que podíai pas que somiar coma occitan. Aqueste article a per but de despassar las impressions primièras que foguèron miás e que serián, probable, las de mantunes occitanistas. Aquelas impressions son las que sègon: "es trop polit"; pòt pas marchar"; "caldriá ésser ausard per se declarar favorable a de projèctes atal"; "es tròp tard".

Per convencion e per evitar de longas perifrasas, quand se parlarà d'occitan dins aqueste tèxte, s'agirà de l'ensemble gascon-lengadocian-provençal-nòrd-occitan; lo mot catalan s'entendrà de Salses a Elx; per l'ensemble, usarai de las expressions: domeni occitano-catalan, occitano-romanice, lenga d'Òc (aquela expression se justifica dins un sens istoric) e daissarai en resèrva tota discutida sus las appartenéncias recipròcas.

Mas, coma aquela darrièra question se pòt pas apartar completament, aquí, qualques idèias, que gausi presentar coma pas tròp desenhadas:

- per segle XIII, tal coma lo podèm conéisser, i a pas de dificultat a admetre lo catalan coma un dialècte de la lenga d'Òc; l'illusion contrària s'explica per la precocitat de la formacion d'un Estat plan organísat en Catalonha; per nòstra epòca, parlar de lenga catalana es pas una totala absurditat.
- entre las variantas de catalan qu'existisson ara, en comptant lo valencian, i a pas mai de diferéncias qu'entre las variantas d'un dialècte occitan, que siá l'auvernès, lo lengadocian o lo gascon, e benlèu mens.

D) QUIN SERIÁ LO SÒRT D'UNA LENGA COMUNA OCCITANO-CATALANA?

En supausant lo trabalh de codificacion, qu'es pas pichon, complet, es plan probable que seriá regetat coma traïson pels catalans, mai al Principat qu'al País Valencian, encara mai en Catalonha-nord.

Seriá rebut amb mai de simpatia en Occitània, mas la crenta d'agradar pas als catalans li donariá pas, fin finala, un aculhiment plan melhor qu'otra Pirenèus.

Dins lo detalh, òm pòiriá constatar una dobla dissimetria:

- los catalans an pas besonh d'una lenga comuna, una fòrma grafica unificada del catalan existís dempuèi Pompeu Fabra, e los dialèctes catalans son pas gaire diferenciats; pels occitans, al revèrs, la koiné occitano-catalana seriá tanben una koiné occitana, *stricto sensu*;
- los occitans (los occitanistas, en realitat), son dubèrts a tota temptativa d'unitat occitano-catalana, los catalans pas tant.

Cal tanben parlar del problèma d'una lenga artificiala. Tota lenga, a l'ora d'ara, a besonh d'un estandard. Mas aquel estandard, gaireben tojorn, es un dialècte precís (çò qu'empacha pas de modificacions degudas a l'influéncia dels autres dialèctes). Lo francés oficial es, a l'origina, lo parlar de París, la capitala; l'italian es lo toscan, dont la fortuna ben de la glòria de sos autors e tanben de l'importància de la Toscana als sègles XIII a XVI; coneissi pas qu'un cas d'una lenga unificada per fusion voluntària de traches dialectals. Se tracta del landsmaal (o nynorsk) creat a l'entorn de 1850 per fusion de dialèctes rurals norvegians, contra lo riksmal (o boksmal), qu'es pas que lo danés, impausat per tres sègles de dominacion politica. Mas, son de lengas plan prèpas. Lo succès, o lo fracàs, d'aquela lenga, tant artificiala coma nacionala, es pas que relatiu: 15% de la poblacion parlan lo landsmaal, mai que mai a l'Oèst montanhós. Lo landsmaal es çaquelà oficial (cooficial) e ensenhat en classa.

Lo cas de l'alemand es puslèu intermediari. Dins los usatges de las cancelariás de Praga e de Meissen, als sègles XIV e XV, aprèp ambe Luther, puèi ambe los autors, apareis una lenga que se vòl comuna, e que jamai correspond pas exactament a una vila o un airal precís. aquela lenga demòra çaquelà d'alemand naut. L'exemple de Luther es caracteristic: òm lo veï progressivament abandonar de caractèrs precises de son dialècte mairal per causir de fòrmas vengudas d'autres regions. L'alemand modèrne es donc una construccion conscienta. Mas son artificialitat es relativa: es pas, coma lo landsmaal, una lenga fargada a un moment M per un lingüista: foguèt adobat en trantalhant per d'òmes qu'avián una influéncia, e dont los sègles permetèron d'essprovar las iniciativas progressivas. Es quicòm mai.

Los que voldrián fargar una koinè occitano-catalana s'acararián ambe doás menas de dificultats: de particularas a nòstre(s) pòble(s) e a las situacion istorica, e d'autres que son de principi, generalas. Solament cal dire tanben que lo projècte suriá d'avantatges indirèctes.

Concentrat de catalanitat e d'occitanitat, la koiné seriá desbarassada d'una granda partida de las influéncias del castelhan d'un costat, del francés de l'autre. Atal seriá una nòrma de bona lenga, una referéncia, inducha per la situacion estatala, a s'integrar a las estructuras lexicalas o sintaxicas de la lenga dominanta.

Sembla de bona estrategia de la presentar -modèstament- atal. Cossí que siá, risca d'èsser pas qu'aquò.

Mas una lenga comuna, non pas unica, poria correspondre a d'autres besonhs de certanes dialèctes occitans. Aquò's çò qu'anam veire ara.

II) LAS RASONS "OCCITANAS" DE CREAR UNA FÒRMA GENERALA DE LA LENGA D'ÒC.

I a pas d'occitan estandard

Los catalans pòdon creire que lo trabalh de codificacion de Loïs Alibèrt es l'equivalent e lo complement de l'òbra de Pompeu Fabra. Siquenon, pòdon pensar que çò qu'es conegut jol nom d'occitan referencial, o estandard, bastit aprèp Alibèrt, ambe de principis un bocin diferents, es la fòrma codificada de l'occitan. Mas lo parallelisme ambe P. Fabra se justifica pas:

- Alibèrt faguèt una gramatica occitana "segon los parlars lengadocians"; e mai d'unes discipols agèsson imaginat d'assimil·lar los autres dialèctes ambe lo lengadocian, varianta d'occitan puslèu centrala e conservatriz, caldria pas creire qu'aquela intencion es venguda realitat;
- Alibèrt, en 1935, cresiá a l'unitat de la lenga d'Òc; parlava d'"occitans dels dos penjals dels Pirenèus" (prefaci, p. XXXIV de l'edicion de 1976); lo sosdialècte que qualifica de "central", en mai d'èsser lo seu, a pas res de central en lengadocian, mas si-ben per l'ensemble de la lenga d'Òc, geograficament e foneticament;
- dins l'airal del lengadocian, s'ensenha de mai en mai lo pretendut "occitan referencial"; mas aquela lenga que se vòl comuna es a 99% de lengadocian; a pas cap d'influéncia en defòra; encara se porirà dire qu'es un lengadocian tròp espurgat, tròp luènh dels parlars populars, çò que dona als locutors naturals del lengadocian l'impression que parlan pas "l'occitan vertadièr"; aquò's donc una fòrma de lenga qu'es tròp lengadociana a l'exterior dels limits dialectals, mas pas pro endedins.

Fa que l'occitan vertadièrament comun es pas començat. Serà, se se farga, o un occitan *strito sensu*, o un occitano-catalan.

La dificultat del gascon a s'integrar a l'occitan

Lo lengadocian es lo dialècte occitan pus central e, dins plan de cases, lo qu'a mens cambiat dempuèi la lenga dels trobadors. En gròs, lo provençal fasiá pas qu'un ensemble ambel lengadocian fins al sègle XV, per l'auvernhàs, una codificacion autocentrada que se basariá suls caractèrs locals pus conservadors, donariá (en defòra dels punts que definisson lo nòrd-occitan) quicòm de plan prèp del lengadocian d'Albi o de Rodés. Lo lemosin (lemosin naut mai que mai) es pus original sintaxicament e lexicalament, tròp unifòrme tanben per donar de libertat a la codificacion.

Mas lo dialècte pus particular es lo gascon; d'unes gascons lo considèran coma una lenga pròpia. Son originalitat remonta al primièr millenari. Es completament evident que lo catalan antic, digam al sègle XIII, èra pus prèp de l'occitan central que lo gascon. Al segond millenari, la situacion en França de la Gasconha, l'influéncia d'una vila com Tolosa e tanben l'escampilhament dels autres dialèctes, tot aquò fa que lo gascon contrasta un bocin mens dins l'ensemble occitan. Quand òm fa lo compte de las particularitats gasconas, al respècte del lengadocian, òm se maina que son de tres categories:

- 1) per mitat, de caractèrs que li son pròpis, com *f > h*, *n* intervocalica muda, *ll* latin vengut *r* a l'interior, e *th* en finala; conjugason, etc;
- 2) de caractèrs comuns ambe d'autres dialèctes, mas que son pas ni lengadocians ni catalans, coma la vocalisacion de *l* implorsiva (*sau=sal*);
- 3) de caractèrs comuns ambel catalan, coma las reduccions de *-mb-* e de *-nd-* a *-m-* e *-n-*, lo sufixe *-ariu* ventut *-èr* (e pas *ièr*), la conservacion parciala de *-qua* e de *-gua*, la finala *-ia* sense avançament d'accent, lo partitiu zero, etc.

Cas ajustar que, a un certan degrà de generalitat, un caractèr pòt passar de la categoria 1 a la categoria 3: lo tractament de *-ll-*, per tant que siá diferent del catalan, demòra, coma en catalan e a diferéncia dels autres dialèctes, separat del de *-l-* latina.

	catalan	gascon	lengadocian
	bell	bèth	bèl
latin -ll-	bella	bèra	bèla
	sal	sau<sal	sal
latin -l-	salar	salar	salar

Una koinè de tota la lenga d'Oc es pus interessanta pels gascons que l'occitan estandard.

Dins un occitano-roman codificat, una partida dels caractèrs al còp gascon e catalans serà retenguda (pas totes: *comba* puslèu de *coma*, al mens o *cresti*). Una koinè de tota la lenga d'Oc es pus interessanta pels gascons que l'occitan estandard.

Cal pas oblidar quicòm mai: lo lengadocian alibertin, que pren en compte l'unitat de la lenga d'Oc es a dominanta de lengadocian meridional; mas l'occitan referencial, vengut aprèp la separacion ambel catalan, es a dominanta pus septentrionala, pus alunhat del catalan e del gascon; e justament, s'obsèrvan en Gasconha occidentala de fòrmas de separatisme, per exemple l'affirmacion que l'occitano-roman compren lo catalan, l'occitan e lo gascon. Una separacion ne provòca una altra. Ara n'avèm la pròva: la lenga d'Oc entièra es plan facha; l'occitan separat del catalan es un daquòs mal fotut.

Lo vivaro-alpenc es un dialècte nòrd-occitan pauc conegut, sovent confondut amb el provençal. Logicament, en vivaro-alpenc la tendéncia regionalista es flaca e tot projècte de lenga comuna pòt interessar. Ai pogut constatar aquò en interrogant d'occitanistas de l'airal.

En consequéncia, s'un projècte de koinè de tota la lenga d'Oc aviá pas de succès ambe los occitanistas de Gasconha e dels Alpes, seriá pas la pena de contunhar.

III) COSSÍ FAR?

Anam daissar per un moment tota consideracion d'optimisme o de pessimisme. Contentem-nos de precisar lo biais de far.

los lingüistas saberuts pòdon justificar racionalament de solucions opausadas.

Arremusar lo mai d'opinions que se poirà

Cadun comprendrà que l'equipa deu comprene qualques lingüistas capables, mas lo projècte donarà pas res se recampa pas tanben las opinions dels militants e mai d'un bon nombre de simples locutors. L'avantatge serà de popularisar la fabricacion de la koinè mas tanben de s'entressenhar sus las sensibilitats regionalas e donc sus l'acceptabilitat de las causidas, sense èsser presonièrs de las declaracions de qualques figuras o vedetas. L'experiéncia mòstra que, cada còp que cal causir, los lingüistas saberuts pòdon justificar racionalament de solucions opausadas. Tant val que la causida finala siá pas en contraccion ambe la sensibilitat dels utilizators.

Pr'aquò, se pòt començar ambe un pichon grop: cal presentar quicòm que se tenga, abans de far venir lo monde.

L'equilibri de la lenga comuna

Es evident que la fòrma lingüistica atal fargada deu èsser sentida coma comuna a totes los occitans e catalans.

La lenga comuna deu téner compte del pes demografic del catalan. Lo nombre de locutors vertadièrs a nòstre epòca confirma encara mai lo ròtle del catalan (de totes las varietats de catalan, e del catalan ancian). De mai los catalans an pas tant besonh de la koinè coma los occitans: son los occitans que devon far un esfòrç. La koinè deu èsser pus prèpa del catalan qu'a l'epòca de Michel Ventura Balanyà. Mas, cal pas exagerar.

Pèire Bec separa l'occitan en tres tendéncias supradialectalas: l'occitan aquitano-pirenenc (gascon, lengadocian meridional), l'occitan arverno-mediterranèu (nòrd-occitan e provençal), globalament mens conservator, pus prèp del francés, e, entremièg, una zòna centrala (centre e nòrd del lengadocian) que deu, segon P. Bèc, fornir la basa de l'occitan referencial. Esquemàticament, i a un airal sud-oèst, que, progressivament, isoglossa per isoglossa, s'iberisa; i a tanben un airal nòrd-èst.

I a pas d'inconvenient a esparidir aquelas nocions a l'ensemble de la lenga d'Òc: lo catalan es tipicament aquitano-pirenenc.

La koinè serà donc basada sus l'aquitano-pirenenc en majoritat: una compensacion minimala serà, a l'oral, de diferenciar lo son **v** del son **b**, segon l'usatge arverno-mediterranèu. Se tròba qu'aquela diferenciacion es pas inconeguda del catalan. De segur, la prononciacion canonica **v** serà impossibla dins una bona partida de l'occitano-romanic peninsular pendent bèl briu¹.

L'exemple donat així a un autre interès: la codificacion serà pus acceptabla se la fòrma causida se tròba, e mai localament, al còp en occitan e catalan.

Se per cas òm se maina, a tal nivèl d'enantiment de l'òbra, que tal dialècte es estat sacrificat, caldrà trobar de compensacions. Caldrà tanben trabalhar dins un òrdre que pòsca donar de satisfaccions a tot lo monde d'aquí entre aquí. Logicament, caldrà tolerar un nombre important de sinonimes dins la lenga comuna.

Possibilitat de prononciacions e de nòrmas diferentas

Ai dit que lo catalan devíá jogar un ròtle plan important dins la lenga comuna. Pr'aquò, i a la possibilitat de tolerar de prononciacions diferentas. Lo mot **madur** se pòt prononciar amb (u) en catalan, (y) en occitan. D'autres diferéncias de prononciacion auràn, dins la practica, de limits intèrnes a l'occitan e al catalan.

Serà pas possible tanpauc d'eliminar còp sec nòstras doás tradicions, iberica e francesa (e mai tres: i a l'italiana), dins lo domeni dels mots sabents. Òm pòt pas demandar a un occitan de "França" de parlar de **polígon d'urbanització**, ni d'usar de mots coma **actuar** o **actuació**. La dobla nòrma s'impausa, abans compenetracion e unificacion.

Meteis problèma pels proparoxitons (esdrúixols): seriá una atrocitat de demandar als catalans d'i renonciar, als occitans d'assajar de los articular.

1.- Per una bona partida de valencians del defòra de Valéncia-ciutat es nòstra prononciacion normala. N. de R.

La koinè serà pas completament unificada, ni foneticament
nimai graficament.

Codificacion arcaïsanta? Codificacion sistematica?

Tot lo monde compren qu'una fòrma arcaïca o conservatriz a
mai de valor qu'una fòrma evolucionada. Fòc explica **fuòc e fuèc**, tant
val prene fòc o foc, es un afar de grafia. Mas aquel principi se deu apli-
car ambe moderacion; sovent la fòrma d'origina a desaparegut, o gaire-
ben; s'a desaparegut, i a una bona rason, fonologica o de dificultat d'ar-
ticulacion; lo sòrt que la lenga li a fach es un indici de sa fragilitat.
Parl, pens, còlp son de fòrmas perfeccionistas, que riscan d'entrainar
l'articulacion d'una e de supòrt (es pla çò que s'es passat dins d'unes
cases)². Los catalans gausisson d'una excellenta conservacion de las
consonantas e dels pilòts de consonantas; mas devon pensar a nosau-
tres, paures occitans, que i arribarem pas! Cossí que siá lo quite Ausiàs
March escriu **filosofe** (Fantasiant, amor...). I a pas de tabó³.

La lenga es facha per los locutors, que son pas de lingüistas. Los
que dison **fuòc** trobaràn que fòc es plan prèp de lor fòrma mairala. Aicí
l'aparéncia es confirmada per la realitat de l'evolucion fonetica; pr'a-
quò, i aurà de cases pus complèxes e, benlèu, trobarem que l'aparén-
cia val mai que l'aplicacion estricta de las leis d'evolucion fonetica.

De còps que i a, una bona excepcion de temps en temps es puslèu
un avantatge. **Cantatz**, ambe -tz, sembla pus generalisable que **canteu**,
potz que **pou**. Mas **palatz** a desaparegut, caçat pel francisme (ancian)
palais. **Palau** se pot impausar. De mai, sa conservacion mostrariá que
la nòrma catalana en -u demòra simbolicament dins la lenga comuna.

Necessitat d'una grafia simpla e d'una prononciacion precisa

Artur Penella i Ramon se pensa d'escriure **nàisher** ambe doás
prononciacions possiblas segon lo dialècte d'origina ("sh" o "ss"). Es

2.- Lo valencian es perfeccionista (?). Dins tot lo domèni s'articula colp. N. de R.

3.- Sèm los valencians los que conservam aquela excellenta conservacion consonanti-
ca. Los catalans començan d'imitar "los paures occitans" dins los cases: cantant, desert;
per los catalans: cantan, deser; per los valencians: cantant, desert. Son "excellencias" e
"perfeccions" sonque valencianas. N. de R.

una solució elegant. La dificultat es ortogràfica pels que dissonàncies. Mas aquò rai; aquò vol dire que la prononciacion "sh" se pòria expandir a la longa.

Mas, trobi tanben dins son article de solucions un bocin complicadas: "Però, en casos que en occità siga n i en català ny l'escriurem ambe doble nn... solucionar qüestions com la d'Anna de n geminada." Tanben dins lo cas de "espazi" prononciat espaci (encara rai) e espai. Cossí doás sillabas (-paci) pòria representar una sillaba (-pai)?

La dificultat seriá tanben dins la multiplicacion de talas grafias de mal decodificar.

Una tradicion es de representar graficament per un meteís signe de prononciacions divergentas. S'ai plan comprés Pompeu Fabra, lo problèma se pausa en catalan de la dubertura o de la barradura de e, que canvia segon las regions⁴. Problèma que se torna trobar, amplificat, al nivèl de l'occitano-romanica entèr. Doás solucions son possiblas: o una grafia unica (nacionala, dins lo cas del catalan), o un marcatge pel biais dels diacritics. La causida dels diacritics, qu'impausan una lectura e una sola, en sacrificant l'autra, me sembla preferibla. L'avèm en occitan e n'esprovam los avantatges: ara los occitans aprenon al còp a parlar los lengas, largament abandonadas, e a l'escriure; lo problèma se rencontra tanben en catalan pr'amor dels emigrants. Se pòt pas imaginar de daissar las gentes dins lo dobte, ni de lor far creire que la distincion è/é (e tanben ó/ò) es pas fonologica, mas afar de fantasiá personala. La dubertura causida per la koinè pòt èsser diferenta, solida, de la del dialècte local.

Suffs pas de fixar una nòrma grafica. Cal tanben donar la prononciacion volguda o la que conven melhor dins tala zòna geografica. Cal que la koinè siá -tant coma se pòt- simpla.

Començar per çò aisit

Tot mainatge sap que non cal pas manjar primièr la confitura e daissar lo pan per la fin. Lo grop que se cargarà de la lenga comuna

4.- PENELLA i RAMON, A. "Bases per una neokoiné occitano-romànica" *PARAULA D'OC*, núm. 3, p. 30. Valéncia 1999.

5.- FABRA, P. *Qüestions d'Ortografia Catalana*, Barcelona, 1906.

deu far lo contrari. Serviriá pas a res de passar de mesadas e d'annadas suls cases pus escalabroses per se descoratjar e provar per la practica que la koinè es quasi impossibla. Cal començar per çò aisit.

I a un fum de mots, de desinèncias verbalas, de faches sintaxics que son gaireben semblables dins tot l'espaci nòstre. Las proposicions senadas de Michel Ventura Balanyà e d'Artur Penella i Ramon mòstran que catalans e occitans pòdon èsser d'acordi per un bon nombre de causidas lingüísticas. Un còp lo trabalh pro avançat, serem psicologicament forçats d'adoptar d'actituds conciliatritz.

Demorarà la verificacion de la coèrència. Una lenga es pas una combinason arbitrària, i a de necessitats fonologicas. Son tant mai complèxes que la koinè deurà admetre de variantas foneticas. Lo trabalh fach, lo caldrà tornar passar, longtemps. E i a tanben las questions semanticas, las especialisacions contradictòrias qu'un meteís mot coneís dins de dialèctes diferents e qu'entraïnan d'autres especialisacions contradictòrias per d'autres mots.

En cinc ans, se pòt far una bona partida del trabalh. Los detalhs aprèp.

IV QUALQUES EXEMPLES DE CAUSIDAS POSSIBLAS

Sense prefigurar lo trabalh del grop de codificacion de la koinè, vòli acabar en donant un aspècte concrèt al projècte que veni d'explicar. Aquí donc qualques idèias e los justificacion, en mai dels punts dejà vistes (entre parentèsis en fin de paragrafe, la fòrma que correspond a un occitan estandard *stricto sensu*.)

- 1) Lo camf, los camins (l'èssa finala se poirà amudir abans mot d'iniciala consonantica). Solucion catalana que sintetisa çò qu'existís en Occitània: camin, camins, siá ambe n articulada, siá amb n muda. Un còp de mai, una solucion unitària supausa d'ajustar lo catalan a l'occitan (camin, camins, ambe n muda).
- 2) Disia e pas disíá ni deia (disíá)
- 3) Primèr, primèra. Lo sufixe deu èsser lo pus expandit, es tanben lo pus ancian (primièr, primièra o primièira)
- 4) Evolucion de -ct en -it e pas en -ch: fait e pas fach. Sol

problèma: -ai- es pauc expandit, remplaçat per -èi- o -è-, mas -a- manten lo ligam ambe fach. Segur qu'es possible de causer fèit (atestat en catalan antic). -It es aquitano-pirenenc, mas se tròba tanben a l'extrème nòrd (fach).

- 5) Quatre (kwa) ? guardar? Una solucion de conciliacion seriá de manténer l'articulacion de (w) pas que quand lo gascon e tot lo catalan lo gardan. Aquò jòga per -gu-, la simplicitat grafica recomanda -qua- ambe -w- totjorn articulat. Ex: guardar, aiga; aigua es pas general en catalan e absent del gascon (quatre=katre, gardar, aiga).
- 6) Grafia: los digrafes occitans lh, nh, ch, sh (gascon) presentan una granda coèrènciá. Son pus comòdes que l'equivalent catalan (ll obliga d'escriure ll dins lo cas de geminadas, x es ambigu)⁶.

Malaurosament, los grafèmes occitans son pauc expandits en toponimia e antroponimia, mentre que la tradicion grafica es continua en catalan. Exemple de causa que cal pas estudiar a la debuta, pr'amor de la valor simbolica.

- 7) Conjugason: sembla pas possible d'adaptar en lenga comuna lo preterit perifrastic, ni la 3na. persona en foncion de 5na. (Ambe vostè), ni los subjontius en -i del catalan oriental e del gascon lanusquet).

PER ACABAR

En acabant aqueste article, mon esperança es qu'aquel pichon trabalh de reflexion dona a d'autres l'enveja de s'organisar collectivamente, per daissar pas sense responsa la paraula venguda del país valencian.

6.- En mai d'ambigú, la grafia x-ch fa partida de la gran batèsta de Valéncia. Lo son palatal africacat sord pronunciat aital per occitans e valencians, se grafia amb x fricatiu per la nòrma catalana. Caldria comptar amb la majoritat occitano-valenciana per la nòrma de l'occitano-roman, evidentament. N. de R.